

מסורת הש"ס

(א) אכל אפרו סמן ז"ק.
(ב) ז"ל דעניק. (ג) נקמן נא.
(ד) ז"ק מ"ו, (ה) ז"ק מ"ו.
(ו) ז"ל דעניק, (ז) היכל דל.
(ח) נמן ששה ז"ק.
(ט) נמן דל, (י) עממל שאל
ימן נמן (ז) דעניק, (ח) דעניק
ז"ק, (ט) ז"ק, (י) ז"ק, ע"ש
גמלה וז"ש.

הגהות הב"ח

(א) גמ' וז' איני אומר כן:

רבינו גרשום

אלא מחזורתא כו. ברובא
דלא תלי במעשה. כגון סוס
ואילנות דמעצמן הוו הכי:
אבל רובא דתלי במעשה.
באחר לא אולי בתר רובא
אלא חיישי למיעוט מאי
מעשה בשמא אם עלה עליה
זכר א' לא: כפרה. דבת
שלש ודאי לכהן: עד כאן
דברי ר' ישמעאל. היינו
כמו דברי ר' ישמעאל: עו
שמינה בת ששה. חדשים
יולדת בתוך שנה דמיניק
הי בחדש שביעי ומתעברת
לסוף שביעי וטוענת [ה']
חדשים ויולדת לסוף שנה
וטניק פוטרי מביכורה: אני
לא באתי ליד מדה זו.
דאני יודע אם מטנפת בסוף
ששה אם לא: אלא כל
שדוע כי ואם ספק ר'
עקיבא מחמיר שהיא נוהג
ספק בכל אפילו בת שנה:
ר' ישמעאל סבר טינוף
אינו פטור. ומשום היק'
ודאי לכהן דלא יולדת ערין
ואפילו אם טניקה קודם לא
נפטר בה: כן. ר' ישמעאל
סבר [אין חוששין לטינוף].
כיון דלא חזינא אין חוששין
לטינוף הואיל דבתוך שנה
יולדת דתתתי לא עברת:
והאמר רבא מחזורתא [ר']
ישמעאל כ"מ סבירא ליה
דחיישי למיעוט. אפילו היכא
דליתיה קמן דלא חזינא
הכא נמי נחוש לטינוף
ע"א: דלא חזינא: כי חיישי
לחומרא. לחייבה בבכורה:
דמיניק במהא אין יולדת
בתוך שנה וז' נמי
אימר לא יולדת ומיחייבה
בבכורה. אבל הכא אם
חיישי למיעוט דטנפו היינו
קולא ופטור מן הבכורה:
ואני אין אני אומר כן.
מפרש הברייתא כגון אפר
מר: מאי איכא בין גמריה
לסבריה. אלא אמרו היינו
גמריה מה שלמר מרבו.
סבריה היינו ואני איני אומר
כן. ולדברי שניה משמע
דטנוף פטור: כגון שמינה
בסוף ששה. חדשים שנוולדה
כשמתחיל חדש השביעי:
ואיכא בינייהו דזעיר דאמר.
דטינוף ל' וז' הוי: לגמריה.
שלא נאמר בה יולדת
בתוך שנה משמע שיש
ראשון בתחלת שנה שיה
יולדת: אית ליה דזעיר.
דל' יום שלמים מטנפת
ומתעברת ה' חדשים שלמים
(שבו) שהוא עבר במה
דקה נמצא יולדת יום
אחד בשנה שניה: לסבריה
דאמר. יולדת בתוך שנה

הלוקה בהמה פרק שלישי בכורות

ב.

רובא דסלי צמעה. כגון עיבור בהמה דתלי בהרצעה ואיכא למיש
שמא לא עלה עליה זכר הילכך ספק: **ואני איני אומר כן.** איני מולק
עליך בלשון שמועתי אלא בלשון אחר. ולקמן מפרש מאי איכא בין
סבריה לגמריה: **צמאי קמיפלגי ר' ישמעאל.** וגמריה דר' יהושע דקמני
אכל אפרו: **אין טניוק פטור פליגי.**

דרכי ישמעאל דמשוי ליה ודאי בכור
סבר דאי נמי טניוק בתוך שנה לא
מיפטר: **לחומרא.** כגון גבי רישא
דשמינה דאי הוי אזלינן בתר רובא
הוי משוינן ליה פטור ודאי (ד) (דהא)
מכאן ו (אולי) (ה) (הוי) הילכך חייש
למיעוט לחומרא ומשוי ליה ספק אכל
הכא אי חייש למיעוט קולא הוי דלפילו
נת שנה משוי ליה ספק: **גמריה.**
צמריה. ואני אומר כן כו':
טניוק ו צמאי ששה. שרשינה
שהתחילה לטניק בתחלת חדש שביעי:
אין טניוק פחוס מל' יום. דאינה
מקבלת זכר עד ל' יום: **גמריה.**
דלא (ו) דיענין שמינה צמ ששה אדר'
ישמעאל פליגי דאמר צמ שנה ודאי
לכהן וקא"ל אינו אפילו ילדה בתוך
שנה ספק דלמא טניק בתוך ג'
חדשים או ד' משנולה וזוהי וילדה
בתוך שנה והיכא דחזינן דלא טניק
(ח) עד סוף ששה וטיניקה בסוף ששה
כדאמר רבי יהושע צמריה הויא
ככור מעליא הויא דההוא טניוק לאו
טינוף גמור הויא דאם טניוק היה לא
הוי ילדה בתוך שנה עד יום אחד
צמנה שניה דטינוף הוי כל חדש שביעי
כויערי ו' חדשים ו' ימי העיבור הוי
כלמה שנה ולא תלד עד למחר דכל
חדשי עיבור צנינן שלמים ואחר כך
יולדת למחר כדאמרין צמסכת נדה
(נח: ויתן ה' לה הריון) ו צנינא
רע"א וט' חדשים של ל' יום הוי ר"ע
ימים וציוס רע"א כצד קרא דיוולדת:
לסבריה. ואף על גב דחזינא דלא
טניק עד סוף ששה נמי ספקא
הוי דלית ליה דזעיר:
לגמריה

מחזורתא רבי ישמעאל כר"מ ס"א דחייש לצינומא. ומטעם
סמוך מיעוטא דאין מתעברת לחזקה דמחזקת שלא
ילדה ואיכא ליה רובא אין לחושנו ודאי בכור דלא הוי אלא פלגא
ופלגא כדאמר צ"פ בתרא דצמות (דף קט.) ושם הארכתי והא'
דמטהרין צמסכת טומאה צפרק כסוי

הדס (חולין דף פו.) היינו משום דליפנין
מסותה (א) ליתיה דצדק שאין צו דעת
לישאל ולהכי קאמר התם אס אמרו
ספק טומאה לטוהר יאמרו ספק איסור
להימר: **רבינא אמר אפילו תימא**
רבנן. תימא דלא משני הכי צ"פ
בתרא דצמות (דף קט.) ושם אמרתי
דלא תנשא ולא תמייבס עד שמינה
שמא [מעוברת] היא צמנה וי"ל דמשמיש
דאדם לא חשיב תלי צמעה כמו
שמיש צמנה (י) דפעמים צמנה
צריך להרציע כדאמר דהשוכר את
הפועלים (צ"מ דף א.) מותר להכניס
ממכחול צמפופרת: **ורבי יהושע**
סבר חוששין צמינה. וא"ת הא י"ק קא
מסקינן לקמן דרכי יהושע לא חייש
למיעוטא כדדייק ממנתי דצמנה מלאה
ר' יהושע אומר אינה חוששת וא"כ
הכי חייש הכא למיעוטא דמטנפות
ועוד דכדי האי גוונא דהכא אפילו ר"מ
לא חייש כדאמר צ"ש פרק בתרא
דצמות (דף קט.): דהיכא דליכא רובא
וחזקה הוי המיעוט מיעוט דמיעוטא
והכא איכא רובא דאין מטנפות וחזקה
שהיא צמזקת שלא ילדה וי"ל דמ"מ
לא הוי ודאי בכור (י) שנית לכהן
דליכא חזקת ממונא דעדיפא והמונא
מתצדדי עזוי הלאה ואפילו לרד דאזיל
צממונא אחר הריצ צהיכא דהמונא
שור למצדדי וגמלא נגחן (צ"ק דף מו.)
היינו משום דאמר קיס לי צנפסאי
שאני מן הריצ א"י יש לחלק בין ממון
שאין לו מוצעין לממון שיש לו מוצעין
ומיניה היא קלמ תימנה דלענין ללקות
בגמיה ועצדה ולענין ליקרב למזנה
חשיב ודאי בכור דאזלינן בתר רובא
וחזקה ולענין נמינמו לכהן יחשב ספק
וגרסא למך דלהכי חיישין למיעוט
דמטנפות משום דרוב צממות
מתעברות כשמיניעות לזמן שריוות
להתעבר (י) צו (מתעברות):
לְקוּלָּא א"א חייש. ואפילו לכהן
ימתן כיון דקרב למזנה (י)
ומיניה גבי חמורה קשה דהוי לן
להעמיד ממון ציד צעלים ולא ניזול
בתר רובא דלפילו רב מודה הכא דאין

הולכין צממון אחר הריצ כדפ' לעיל וי"ל דגור חמורה אטו צממה טהורה: **ואיבעית אימא** בין לְקוּלָּא בין לחומרא חייש. מעיקרא נמי
דהוה צמי למימר (א) לקולא לא חייש משמע דהיינו לר' ישמעאל אכל לר"מ צ"מ חייש ומכ"מ אין לדקדק מכאן דהא דר"מ חייש למיעוטא היינו
מדאורייתא מדחייש הכא אפילו להקל דהיינו (ב) שלא (י) נותנו לכהן דלא אזלינן צממון אחר הריצ א"י משום דליכא רוב (י) מתעברות כשמיניעות
לזמן הראויות להתעבר שמסייע למיעוט וצפ' אין מעמידין (ע"י דף נד:) גבי צנינת צית אונייק אמר דר"מ חייש למיעוטא וגור רובא אטו מיעוטא
ולא גור שאר מקומות אטו אותו מקום משמע דצממות מקום נמי (א) לאו מדאורייתא אלא מדרבנן מטעם גזירה אטו מיעוטא וצפ"ק דחולין (דף יב.)
נמי דפריך לר"מ פסק וקדשים מאי איכא למימר דשרא רחמנא ולא קאמר צמר תאוו מאי איכא רחמנא דשרא רחמנא דשרא רחמנא דשרא רחמנא דשרא רחמנא
למיעוטא ואפילו גור צמזר תאוו צמסכת וקדשים לא גור דלא אפשר ואף על פי שלא יכלו להעמיד שם גזירתם העמידה היכא דאפשר ה"נ
דלאורייתא היכא דאפשר (א) אפשר היכא דלא אפשר לצדוק לא אפשר דאם אימא דצדאורייתא אין חילוק בין אפשר ללא אפשר לא היה
לחכמים לחוש ולגזור היכא דאפשר כיון שראו (י) שום מקום שלא חשו כגון היכא דלא אפשר ומיניה היכא דחזקה מסייעת למיעוט נראה
דחייש ר"מ למיעוטא מדאורייתא (י) מדטוהר גבי טניוק (י) ועוד רואה להמיר צפרק כיסוי הדס (חולין דף פו:) לשחוט אותו ואת בנו אחר
שחיטת חרש שוטה וקטן (י) דף על גב דאין רוב מעשיהן מקולקלין (י) וא"ת דצפרק הזהב (צ"מ דף נה:) גבי חמשה חומשין הן משמע דמאלי
הוי מדרבנן אפילו לר"מ דקאמר עשו חיווק לצדריהם ולמה אינו טבל דלאורייתא דסמוך מיעוט דאין מעשרים לחזקה טבל וי"ל דאין זה
חזקה דלמלא כרבי אשעיא (י) עצדה שהכניסה צמון (צמרת דף נא.) ועוד דאין להחזיק שום אדם צרעה צמזיל מיעוט שאין מעשרין:
חלב

עין משפט נר מצוה

א מ"י פ"ד מהלכות
בכורות הלכה י' טו"ע
י"ד סמן שטו סעיף י:

שיטה מקובצת

לא א"ל לישמעאל טענת וחבת
לר' נמחק: (א) אלא אמרו
סימן: (ב) ואני איני אומר כן:
(ג) לסבריה כגון שמינה:
(ד) מה"ד לימא בטניוק:
(ה) מוכחן ולהלן חלוקה:
(ו) חבות אית ליה דזעירא
נמחק: (ז) דלא נקט שמינה
בת ששה אית ליה דזעירא
ואדריב ישמעאל: (ח) חדשים
שלמים ימי: (ט) הריון והריון
בגיטורא: (י) לטוהר דבכר:
י"ל לפעמים דבכמה צריך:
י"ל חבת קא נמחק: (י) בכור
שינתן לכהן דאיכא חזקה
דעדיפא:
ט"ו להחזיק חס"ד וחבות
ע"ן מתעברות נמחק:
ט"ו למזכר מטעם רוב
ומיניה: (י) למימר דלקולא
לא: (י) שלא לתנו לכהן:
ע"ן דאיכא רוב דמתעברות
כשמיניעות: (א) לא אפר
מדאורייתא: (א) דאפשר
לכרוך אפשר: (א) שיש
מקום חבת שום נמחק:
ט"ו מדאורייתא מדטוהר גבי
בחייה בחזקת איסור עומדת
חזקתו ועוד דרצה להחזיר:
חזקתו מקולקלין אלא חייש
למיעוטא מדאורייתא היכא
דאיכא חזקה בחדה דבהמה
בחייה בחזקת איסור עומדת
ואם תאמר: (א) ארשעיא
עבר שהכניסה כמון שלה
ועוד: